

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 26/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talous- arvioksi vuodelle 2014

Valtiovarainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 24 päivänä syyskuuta 2013 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen valtion talousarvioksi vuodelle 2014 (HE 112/2013 vp).

Eduskunnan työjärjestyksen 38 §:n 3 momentin nojalla maa- ja metsätalousvaliokunta on päättänyt antaa toimialaansa koskevan lausunnon talousarvioesityksestä valtiovarainvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Jyri Inha ja budjettineuvos Kirsti Vallinheimo, valtiovarainministeriö
- maatalousneuvos Esa Hiiva, metsäneuvos Marja Kokkonen, talousjohtaja Hannele Laihon, ylitarkastaja Anna-Leena Miettinen ja neuvotteleva virkamies Heikki Piiparinen, maa- ja metsätalousministeriö
- professori Heikki Lehtonen, MTT Taloustutkimus
- ylijohtaja Hannu Raitio, Metsäntutkimuslaitos
- hallintojohtaja Jorma Tolonen, Suomen metsäkeskus
- johtaja Ritva Toivonen, Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio

- toimitusjohtaja Jouko Setälä, ProAgria Maa-seutukeskusten Liitto
- toiminnanjohtaja Jyrki Jalkanen, Kauppapuutarhaliitto ry
- varatoimitusjohtaja Simo Jaakkola, Koneyrittäjien liitto ry
- johtaja Minna-Mari Kaila ja tutkimuspäällikkö Erno Järvinen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- toiminnanjohtaja Johan Åberg, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC
- metsäasioiden päällikkö Jouni Väkevä, Metsäteollisuus ry
- toiminnanjohtaja Simo Moisio, Arktiset Aromit ry
- toiminnanjohtaja Anne Ollila, Paliskuntain yhdistys
- toimitusjohtaja Osmo Seppälä, Vesilaitosyhdistys
- toimitusjohtaja Seppo Hassinen, Suomen 4H-liitto ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus
- Metsähallitus
- Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos RKTL
- Suomen Kylätoiminta ry

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

*Perustelut**Maatalous*

Valiokunta pitää tärkeänä niin maa- ja metsätalouden kuin yleensäkin maaseudun kilpailukyvyn ja rakennekehityksen edistämistä korostaen sitä, että uusiutuviin luonnonvaroihin perustuvalla biotaloudella on tulevaisuudessa erittäin keskeinen asema maamme talouden kokonaiskehityksen kannalta. Valiokunta kiinnittää tässä yhteydessä erityistä huomiota siihen, että toimia maamme viennin kasvattamiseksi tulee lisätä voimakkaasti, jotta maamme kauppatase muodostuu tulevaisuudessa ylijäämäiseksi.

Maatalouspolitiikalla tulee tukea aktiivittomien toiminnan kannattavuutta, viljelijöiden tulokehitystä ja kotimaisiin raaka-aineisiin perustuvaa elintarviketuotantoa. Tärkeää on kehittää perheviljelmiin perustuvaa maataloutta siten, että tavoitteena on sen tuottavuuden nostaminen ja kilpailukyvyn parantaminen.

Valiokunta toteaa, että hallinnonalan määrärahoissa maa- ja elintarviketalouden kansallinen tuki vähenee esityksen mukaan 12,2 miljoonaa euroa vuodesta 2013, samoin EU-tulotuki, ja EU-markkinatuen arvioidaan vähenevän 15,2 miljoonaa euroa. Luopumistuet ja -eläkkeet vähenevät vajaat 13 miljoonaa euroa vuodesta 2013, mikä liittyy muuttuvaan ikärakenteeseen ja iäkkäiden viljelijöiden ikäluokkien pienemiseen. Vaikka talousarvion muutokset 2013—2014 ovat pieniä maataloustukien kokonaissummaan verrattuna, kansallinen tuki (pääasiassa maitolitoille, nautaeläimille ja joillekin viljelykasveille maksettava tuki) on kuitenkin merkittävässä määrin tuotantoon ja maatalouden investointien kannattavuuteen vaikuttavaa.

Nuorten viljelijöiden kannustaminen maatalouteen on keskeistä, koska viime vuosina ainakin tuetut sukupolvenvaihdokset ovat olleet vähäisiä. Rakennekehitystarve samoin kuin uusien yrittäjien tarve onkin suuri. Maatilojen lukumäärän väheneminen ei saa kiihtyä lähivuosina siten, että myös elintarvikkeiden tuotanto vähenee tavoitellun säilymisen sijaan.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että EU:n yhteisen maatalouspolitiikan mukaiset ja kansalliset tukijärjestelmät uudistuvat asteittain lähivuosien aikana. Vuonna 2014 on pääosin käytössä vielä samat tukijärjestelmät kuin vuonna 2013, minkä vuoksi niiden sisältöön ei ole perusteltua tehdä yhtä vuotta koskevia muutoksia. Vuodesta 2015 lähtien on käytössä uudistetut EU:n suorat tuet, Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman mukaiset tukimuodot sekä kansalliset tuet, joiden sisällöllinen valmistelu on käynnissä maa- ja metsätalousministeriön johdolla. Tavoitteena tulee olla, että aikaansaadään eri alueiden ja tuotantosuuntien kannalta mahdollisimman tasapainoinen tukikokonaisuus, josta aiheutuva hallinnollinen taakka on sekä tuensaaajien että hallinnon kannalta nykyistä vähäisempi. Valmistelussa tulee myös ottaa huomioon hallitusohjelman kirjaukset mm. tukien suuntaamisesta aitoon aktiivituotantoon. Tavoitetta voidaan toteuttaa esimerkiksi maksamalla jatkossa nykyistä suurempi osa EU:n suorista tuista tuotantosidonnaisina tukina.

Pohjoisen tuen väheneminen on ongelmallista kotieläintiloille, joiden kannattavuus on heikentynyt merkittävästi (lypsykarjatuotantoa lukuun ottamatta) viimeisen 3—4 vuoden aikana. Näiden keskeisten, arvonnallista koko ruokaketjuun tuottavien tilojen kannalta on parempi, jos leikkausten pääpaino kohdistuu selvemmin peltoalalle maksettaviin tukiin, joita ei ole kohdennettu eri kasveille tai tuotantosuunnille. Peltoalatuet, joiden vaikutus tuotantoon on keskimäärin vähäisempi kuin kotieläintukien, kohdentuvat laajemmalle joukolle viljelijöitä kuin kotieläintuet. EU-järjestelmien peltoalatukia ei kuitenkaan voida vähentää tehtyjen sitoumusten takia. EU-tuet tulevat reaalisesti jatkuvasti vähenemään vuosina 2015—2020 kesällä 2013 saavutetun EU-laajuisen kompromissipäätöksen tuloksena.

Korkea viljan hinta ja sen suuret vaihtelut lisäävät epävarmuutta ja kustannuksia kotieläintiloilla, erityisesti sika- ja siipikarjasektoreilla. Suurin investointitarve on kuitenkin edelleen

lypsykarjataloudessa, jossa paitsi viljelijöiden ikärakenteen myös rakennuskannan iän vuoksi monilla tiloilla on tehtävä päätöksiä tuotannon jatkumisesta tai lopettamisesta. Jatkossa lähes kaikki lypsykarjatalouden investoinnit tehdään suuriin yli 50 lypsylehmän navetoihin, joiden osuuden lypsylehmistä arvioidaan nousevan noin 60 prosenttiin lypsylehmistä vuoteen 2020 mennessä. Hintojen epävarmuus korostaa investointituen merkitystä suurissa investointipäätöksissä. Tämän vuoksi rakennetukien (Makera) rooli on keskeinen tasapainoisen investointi- ja rakennekehityksen kannalta. Jo 1–2 vuoden heikko investointikehitys puuttuvan tukirahoituksen takia alentaisi todennäköisesti useilla prosenteilla esimerkiksi maidontuotantoa, jossa rakennekehityksen vauhti on kiivas, samoin sikataloudessa. Maatalouden rakennekehitys parantaa erityisesti työn tuottavuutta, mutta kannattavuus ja maataloustulo paranevat investoineella tilalla vasta viiveellä. Talousarvioesitys vuodelle 2014 ei sisällä siirtomäärärahaa Makeeraan. On keskeistä, että rakennetukien jatkuvuus ratkaistaan ennen kuin määrärahojen puute estää niiden käyttöä.

Rakennekehityksessä valiokunta korostaa sitä, että perheviljelmän kokoluokan tilojen tulee jatkossakin saada toimeentulonsa tilalta. Lisäksi on kiinnitettävä erityistä huomiota näkökohtiin, jotka turvaavat viljelijöiden jaksamisen.

Korostaen sitä, että niin tulo- kuin rakennetuet ovat tärkeitä maatalouden kehittämisen kannalta, valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että hallitus seuraa nuorten viljelijöiden tilojen ja aktiiviviljojen kannattavuuden kehitystä kaikilla tuotannonaloilla ja ryhtyy tarvittaessa toimiin toimintaedellytysten turvaamiseksi.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että alkutuotannon asemaa elintarvikeketjussa parannetaan välittömästi toimilla, jotka edistävät tuotteiden pääsyä jakeluun ja kauppaan. Jalostuksen ja kaupan määräävää roolia on samalla uudelleen arvioitava. Tavoitteena tulee olla markkinoiden nykyistä tasapainoisempi toiminta alkutuotannon ja kuluttajien valinnanvapauden kannalta. Erittäin tärkeää on myös, että maataloustuotteiden vienninedistämistoimia tehostetaan.

Luomu- ja lähiruoan osuuden kasvattaminen nykyisestä tasosta on otettava Suomen maatalouspolitiikan strategiseksi tavoitteeksi. Poikkihallinnollista yhteistyötä jalostuksen ja markkinoinnin edistämiseksi tulee edelleen lisätä erityisesti maa- ja metsätalousministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön välillä. Valiokunta pitää tärkeänä edistää luomu- ja lähiruoan tuotantoa sellaisilla konkreettisilla toimenpiteillä, joilla menekkiä voidaan lisätä, elintarvikkeiden kuljetusmatkoja lyhentää ja lähellä tapahtuvaa jatkojalostusta kehittää. Julkisissa hankinnoissa tulee edelleen parantaa luomu- ja lähiruoan asemaa. Hallitusohjelman mukaan maaseutualueita kehitetään mm. nojautumalla paikallisiin vahvuuksiin ja voimavaroihin, kuten esimerkiksi luonnontuotteet. Valiokunta painottaakin myös luonnontuotteiden hyödyntämisen edistämistä ja siihen liittyvän rahoituksen turvaamista toimintaa harjoittavien yhdistysten kautta.

Maatalouden tulotason ylläpitäminen on vaikeaa tilanteessa, jossa maatalouden tuottavuutta ja rakennetta tulisi kehittää samaan aikaan, kun tuotantopanosten hinnat pysyvät korkeina ja maataloudelle on asetettu vaativia ympäristötavoitteita vesistö- ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä ja biodiversiteetin hoidossa. Jotta pitkällä aikavälillä myönteinen rakennekehitys maataloudessa jatkuu eikä tulotaso heikene, tarvitaan tuottajahintojen nousun ohella myös maatalouden tukiin vakautta ja pitkäjänteisyyttä. Sekä tulo- että rakennetuet ovat tärkeitä maatalouden kehittymiselle. Maataloustuen pääomittuminen pellon hintaan ei saa jarruttaa tuloja kannattavuustavoitteiden saavuttamista maataloilla.

Maatilojen tilusjärjestelyt on merkittävä keino tehostaa käytännön toimintaa tilatasolla ja alentaa tuotantokustannuksia. Valiokunta pitääkin tärkeänä, että tilusjärjestelyiden toteuttamiseen osoitetaan riittävä rahoitus.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että maatalouteen liittyviä viranomaismääräyksiä annettaessa otetaan huomioon myös niiden vaikutukset investointikustannuksiin samoin kuin maatalouden yleiseen kustannustasoon. Byrokratiaa on karsittava myös kustannussäästöistä.

Metsätalous

Suomella on erityisesti vahvan metsä- ja puubio-massaan perustuvan osaamisensa pohjalta hyvät mahdollisuudet edistää kestävästä kehitystä, vastata globaaleihin haasteisiin ja samalla luoda metsiin pohjautuvan biotalouden avulla uutta hyvinvointia. Suomessa on myös pitkäjänteisesti rakennettu uusiutuvien luonnonvarojen, etenkin metsän, käyttöön tarvittavaa osaamista.

Talousarvioesityksen metsätaloutta koskevassa selvitysosassa todetaan metsäalan käyvän läpi merkittävää muutuskautta. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että massateollisuuden (sellu) näkymät Suomessa tällä hetkellä ovat hyvät, kun sen sijaan paperiteollisuus on vaikeuksissa. Perinteinen massa- ja paperiteollisuuden yhteys on hajoamassa, kun sellua on alettu käyttää moneen muuhunkin tarkoitukseen kuin paperin tekemiseen osana biotaloutta.

Biotalous kulmakiveksi muodostuneen jatkossa biomassan saatavuus kilpailukykyiseen hintaan. Nykyinen biomassapotentiaali ei riitä mm. EU:n biotalousstrategiassa asetettuihin tavoitteisiin pääsemiseksi. Metsäbiomassojen roolia tulevaisuudessa tulee korostamaan lisäksi agrobiomassojen tuotannon elintarviketuotantoa vähentävä vaikutus.

Talousarvioesityksessä metsätalouden määrärahat ovat yhteensä 184 miljoonaa euroa, missä on vähennystä 2 miljoonaa euroa vuoteen 2013 verrattuna. Valiokunta toteaa, että tänä vuonna kestävä metsätalouden rahoituksen (Kamera) varoja on käytettävissä yksityismetsien metsänhoito- ja perusparannustöiden tukemiseen yhteensä 61,2 miljoonaa euroa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan määrärahasta on elokuun loppuun mennessä käytetty 33,2 miljoonaa euroa eli 54 prosenttia. Tässä on mukaan laskettu määrärahan loppumisen takia viime vuodelta siirtyneet maksatukset, yhteensä 10 miljoonaa euroa. Kameratöiden työmäärät ovat säilyneet vuoden 2012 tasolla. Esityksessä kameravaroihin esitetään vuodelle 2014 59,73 miljoonaa euroa. Määräraha supistuu 1,75 miljoonaa euroa kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna. Uusien hankkeiden rahoitukseen on käytettävissä noin 55 miljoonaa euroa, koska vuodelta 2013

vuodelle 2014 siirtyvät maksatukset tulevat vähentämään määrärahaa arviolta 5–6 miljoonaa euroa. Vuodelle 2014 myöntämisvaltuutta esitetään 25 miljoonaa euroa, mikä on 10 milj. euroa kuluvan vuoden valtuutta pienempi. Valiokunta toteaa, että valtuuden määrä on erittäin niukka. Se on mitoitettu tulevien vuosien määräraha-kehysten mukaisesti.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan pienpuun energiatukivarjoja (Petu) on käytettävissä 18 miljoonaa euroa tänä vuonna, josta elokuun loppuun mennessä on käytetty 7 miljoonaa euroa. Varoja on arveltu siirtyvän jonkin verran käytettäväksi ensi vuonna. Energiapuun korjuu on ollut viime vuoden tasolla. Varoja käytetään Kamera-lain mukaiseen energiapuun korjuutukseen. Pienpuun energiatukijärjestelmän voimaantuloa odotellessa momentilta ei kuitenkaan ole maksettu enää 2013 haketustukea. Esityksessä pienpuun energiatukeen esitetään 20 miljoonaa euroa, jossa on lisäystä 2 miljoonaa euroa kuluvaan vuoteen verrattuna.

Esitys muutetusta pienpuun energiatukijärjestelmästä on edelleen komission käsiteltävänä. Suomen lopullisessa esityksessä tuen maksatus on siirretty komission edellyttämällä tavalla lähemmäksi energiantuotantopistettä, eli tuen saajana voivat olla vain lämpöä ja/tai sähköä tuottavat laitokset. Tästä seuraa muutoksia myös tuen hakemisen ja maksamisen käytäntöihin. Tukitaso olisi 5 euroa kiintokuutiometriä kohti, mikä vastaa kahta euroa hakettua irtokuutiota kohti. Koska notifiointin aikataulusta ja tukijärjestelmän lopullisesta muodosta ei ole selvyttä, vuoden 2014 loppuun asti jatketaan, mm. toimijoiden toimintaympäristön turvaamiseksi, nykyisellä Kameran energiapuun korjuun tukijärjestelmällä. Valiokunta pitää tärkeänä, että tukijärjestelmiä koskevat uudet säännökset saadaan mahdollisimman pian voimaan.

Edellä todetusta on käynyt ilmi, että kuluvana vuonna kestävä puuntuotannon ja energiapuun korjuun määrärahoista oli käytetty elokuun loppuun mennessä puolet. Erityisesti energiapuun korjuuseen ja nuoren metsän hoitoon on määrärahoja jäljellä vielä runsaasti. Tilanne on viime vuosiin verrattuna poikkeuksellinen, kos-

ka aiempina vuosina määrärahoja on ollut selkeästi tarvetta vähemmän ja maksatuksia on jouduttu siirtämään seuraavalle vuodelle. Valiokunta korostaa kuitenkin sitä, että työn tarve ja mahdollisuudet metsissä eivät ole vähentyneet: vuosille 2012—2015 päivitettyissä alueellisissa metsäohjelmissa vuotuisiksi taimikon- ja nuoren metsän hoitotarpeeksi on arvioitu yli 300 000 hehtaaria, josta noin 165 000 hehtaaria kemera-rahoituksella. Tilanne vaatii aktiivisuutta metsänomistajien neuvonnassa ja palveluissa kaikilta metsäorganisaatioilta.

Valiokunta pitää välttämättömänä edellä todettujen metsälainsäädännön metsänhoidollisten tavoitteiden toteuttamista. Valiokunta painottaa myös sitä, että puuntuotanto on poikkeuksellisen pitkäjänteistä toimintaa, jossa metsien hoitoon ja perusparannukseen tehtyjen investointien tuoma hyöty realisoituu vasta vuosikymmenten päästä. Vaikuttavuuden saamiseksi nuoren metsän hoidon tukea tulee suunnata siten, että pääosa työstä suuntautuu taimikonhoitotöihin. Kaikissa metsänhoidon ja perusparannuksen työlajeissa on metsien inventointitulosten perusteella merkittävää lisäystarvetta. Luotamus kilpailukykyisen kotimaisen puun saataavuuteen on ratkaiseva tekijä, kun tarkastellaan metsäteollisuuden ja muunkin puun hyödyntämisen toimintaedellytyksiä ja laajentamismahdollisuuksia Suomessa tulevaisuudessa. Ottaen huomioon biotalouteen liittyvät merkittävät mahdollisuudet kansantalouden näkökulmasta on välttämätöntä edistää kestävää metsätaloutta ja varmistaa tulevaisuuden puuntuotanto.

Valiokunta toteaa, että kestäväällä metsätaloudella hillitään myös ilmastonmuutosta ja parannetaan mahdollisuuksia uusiutuvan kotimaisen energian käyttöön. Uusiutuvan energian velvoitepaketin (2010) mukaan tavoitteena on kasvattaa metsähakkeen energiakäyttöä 13,5 miljoonaa kuutiometriin nykyisestä käytöstä (8,2 miljoonaa kuutiometriä vuonna 2012). Lisäksi valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että EU:n säädöksiin perustuva uusiutuvan energian velvoitepaketti vuodelta 2010 edellyttää, että Suomi nostaa uusiutuvan energian osuuden 38 pro-

senttiin vuoteen 2020 mennessä. Lisäystavoitteesta metsähakkeen osuus on yli puolet.

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelmassa (METSO-ohjelma) maa- ja metsätalousministeriön rahoittamat toimenpiteet kohdistuvat talousmetsiin. Lähes 90 prosenttia Suomen metsistä on talousmetsiä. Siten niiden käsittely on keskeisessä asemassa monimuotoisuuden turvaamisessa. Vuodelle 2014 METSO-ohjelman rahoitukseen on esitetty 6,527 miljoonaa euroa, mikä on 1 miljoona euroa kuluvaa vuotta vähemmän. Valiokunnalle toimitetussa selvityksessä on todettu, että rahoituksen supistuessa toimenpiteitä pyritään suuntaamaan monimuotoisuuden kannalta vaikuttavimpiin kohteisiin. Valiokunta kiinnittää toisaalta huomiota siihen, että tukihakemuksia ei enää tule metsäkeskukseen entisessä määrin, mikä osaltaan myös vaarantaa METSO-ohjelman toteutuksen. Tarvitaan uusien keinojen etsimistä ja kehittämistä, jotta tuen kysyntä talousmetsien osalta saataisiin uuteen nousuun.

Valiokunta pitää tärkeänä, että Metsähallituksen liiketoiminnalle asetettavat tulostavoitteet eivät vaaranna Metsähallituksen hallinnassa olevan omaisuuden järkipäistä hoitoa ja käyttöä.

Metsäntutkimuksen merkitys metsäsektorin uudistumiselle sekä tutkimuksen strateginen rooli on kasvanut viime vuosina entisestään useista sekä kansainvälisistä että kansallisista syistä, joita on kosketeltu tässä jo edellä. Tilanne edellyttää systemaattista panostusta tutkimukseen, tutkimuksen hyödyntämiseen ja innovaatiotoimiin samoin kuin neuvontaan.

Tutkimuksen ja maaseudun neuvonnan rahoitus

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan selvitysosassa todetaan muun ohella, että toimialan menestymisen todetaan perustuvan korkeatasoiseen ja laaja-alaiseen osaamiseen sekä innovaatioiden nopeaan hyödyntämiseen luonnonvarojen (mukaan lukien biotalous- ja vesivarat) kestävässä käytössä, uusiutuvan energian tarjoamisessa mahdollisuuksissa sekä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Toimialan ympäristövaikutukset on nostettu keskeisesti esille, erityises-

ti ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen sekä alkutuotannon ravinnekuormituksen vähentäminen.

Maa- ja elintarviketalouden tutkimus on lähi-vuosina merkittävien haasteiden edessä sektori-tutkimuslaitosten uudistuksen seurauksena. Uu-distuksen tulee antaa mahdollisuuksia keskittyä maatalouden toimintaedellytysten ja kilpailuky-vyn kannalta keskeisiin aiheisiin.

Maa- ja elintarviketutkimus tuottaa ja välit-tää yhteistyössä neuvonnan kanssa tutkimuk-seen perustuvaa tietoa maa-, puutarha- ja elintar-viketalouden sekä näihin liittyvän maaseudun yritystoiminnan kehittämiseksi. Maa- ja elintar-viketalouden tutkimuskeskukseen (MTT) on koottu maa-, puutarha- ja elintarviketalouden biologinen, taloudellinen ja teknologinen tutki-mus.

Valiokunta pitää keskeisenä, että maaseutu-maisilla seutukunnilla on tarjolla kattavat, maa-seutuyritysten tarpeita vastaavat neuvontapalve-lut, jotka luovat maaseudun kehittämislle van-kan osaamispohjan. Näiden pitkäjänteinen tar-jonta ja kehittäminen on turvattava sekä kansal-lisin että EU:n osarahoittamin toimin. Tuleva vuosi on myös valmistautumisvuosi EU:n uudel-le ohjelmakaudelle.

Valiokunta pitää tärkeänä, että momentilla 30.10.50 osoitetaan maatilatalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen kehittämiseen samoin kuin momentilla 30.20.01 MTT:n toimintame-noihin riittävä rahoitus.

Tiet

Valiokunta kiinnittää tässäkin yhteydessä huomiota siihen, että toimivalla tieverkostolla on keskeinen merkitys maaseudun kaikkien toimin-tojen kannalta. Se on myös puuntuotannon ja puunhankinnan perusedellytys. Tieverkoston puutteet, erityisesti kelirikkokausina, aiheutta-vat alalle voimakkaan kausivaihtelun, josta ai-heutuu lisäkustannuksia. Myös yksityisteiden kunto on tärkeää maaseutuelinkeinoille ja tei-den varsilla asuville. Valiokunta pitää välttämät-tömänä, että teiden kunnostamisen suoritemää-ristä huolehditaan. Lisäksi alempiasteisen tie-verkoston taso on laskenut ja vaatii kohentamis-

ta. Hallitusohjelman mukaan alempiasteisen tie-verkon kunnosta huolehditaan maaseutuelinkei-nojen ja metsätalouden toimintaedellytykset tur-vaavalla tavalla.

Kalatalous

Valiokunta pitää tärkeänä kotimaisen kalan ku-lutuksen lisäämistä. Merialueilla hyljevahingot ovat merkittävä ongelma ammattikalastukselle. Valiokunta pitääkin tärkeänä erityisesti harmaa-hyljekantojen säätelyä ja hyljevahinkojen kor-vaamista. Valiokunta korostaa myös ammatti-maisen sisävesikalastuksen edistämistä ja lähi-kalan markkinoillepääsyn helpottamista.

Särkikalajien tehostetun ammattipyyntiin avulla on mahdollista tehokkaasti poistaa Itäme-restä ja muista rehevöityneistä vesistöistä fosfo-ria. Elinkeinokalatalouden ja markkinoinnin sekä rakennepolitiikan edistämisen siirtomäärä-raham avulla on mahdollista käyttää määrärahaa merialueen ja eräiden sisävesialueiden poistoka-lastuksen edistämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen. Valiokunta pitää toimenpidettä hyvänä, koska se parantaa edellytyksiä jo aloite-tulle vähäarvoisen kalan poistokalastukselle ja parantaa alkutuottajien mahdollisuuksia muut-taa vähäarvoista kalaa arvokalaksi. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että määrärahan käyttö oli-si laajemmin mahdollista sisävesilläkin. Mikäli hoitokalastusmäärärahoja jää käyttämättä meri-alueilla, niitä tulee voida käyttää sisävesialueil-la.

Vesitalous

Ilmaston muuttuessa ja sää- ja vesiolojen ääri-il-miöiden yleistyessä kasvaa tarve varautua tulva-riskien kasvuun sekä vesihuollon erityistilantei-siin. Myös vesistörakenteiden perusparannustoi-menpiteiden tarve kasvaa. Luvun 30.50 määrära-hoilla edistetään myös vesihuollon alueellista yhteistyötä, erityistilanteisiin varautumista sekä maaseudun vesihuoltoa. Vesitalouden luvussa määrärahoja suunnataan toimenpiteisiin, joilla parannetaan varautumista suuriin tulviin asutuk-sen suojaustason parantamiseksi.

Valtion vuoden 2014 talousarvioesityksessä on luvun 30.50 (Vesitalous) määrärahoja yh-

teensä 25,398 miljoonaa euroa. Määrärahataso on 2,450 miljoonaa euroa pienempi kuin kuluvan vuoden talousarviossa. Määrärahatason vähennys aiheutuu pääosin vesihuollon ja tulvasuojelun tukemisen määrärahojen supistumisesta. Työ- ja elinkeinoministeriön pääluokkaan budjetoituna on lisäksi vesitaloustehtävien hoitoon tarvittavia määrärahoja noin 190:tä henkilötyövuotta vastaavasti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenoissa. Ympäristöministeriön pääluokkaan tehtävien hoitoon tarvittavia määrärahoja on budjetoitu noin 25:tä henkilötyövuotta vastaavasti Suomen ympäristökeskuksen toimintamenoissa. Vuonna 2014 vesitalouteen kohdistuu hallitusohjelman mukaisesti 8 miljoonan euron säästö.

Momentin 30.50.31 (Vesihuollon ja tulvasuojelun tukeminen) 12,079 miljoonan euron määräraha koostuu keskeneräisten hankkeiden jatkamiseen tarvittavasta rahoituksesta, maaseudun vesihuoltotoimenpiteiden rahoituksesta sekä aiemmin myönnettyjen korkotukilainojen korkotukiin tarvittavasta rahoituksesta. Momentin määräraha on samansuuruinen kuin vuonna 2013. Maaseudun vesihuoltotoimenpiteiden eli käytännössä lähinnä viemäröintiohjelman rahoitus palautuu tämän vuoden 5 miljoonasta eurosta ohjelman mukaiselle keskimääräiselle tasolle eli 8 miljoonaan euroon. Momentin vuodelle 2014 esitettävä määräraha ei määrärahan niukuuden vuoksi mahdollista uusien vesihuollon turvaamista erityistilanteissa koskevien hankkeiden tai alueellista vedenhankintaa ja jäteveden käsittelyä palvelevien syöttövesijohto- ja siirtoviemärihankkeiden käynnistämistä valtion tuella. Hallitusohjelman mukaiset säästöt kohdistuvat vesitalouden osalta tälle momentille. Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota määrärahan alhaiseen tasoon ja tarpeeseen aloittaa valtion rahoituksella myös uusia vesihuoltohankkeita.

Valiokunta toteaa, että riittävä rahoitus tulvasuojeluun (esim. jokien perkaushankkeet) vähentää tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta aiheutuvia menoja.

Kylätoiminta

Kylätoiminta on osoittanut tarpeellisuutensa maaseudun kehittämistyössä useilla sadoilla kehittämishankkeilla ja laajalla vapaaehtoistyöllä. Valiokunta pitääkin erittäin tärkeänä kylätoiminnan valtionavun turvaamista.

4H-toiminta

Valiokunta korostaa 4H-toiminnan merkitystä maaseudun elinvoimaisuuden ja vetovoimaisuuden edistäjänä tarjoamalla monipuolista harrastus- ja palvelutoimintaa, työllistämällä nuoria ja tarjoamalla heille mahdollisuuksia yrittäjyyden kokeilemiseen omalla kotiseudullaan. 4H-järjestö on kasvattanut nuoria työelämään ja työllistänyt heitä erilaisiin työtehtäviin sekä maaseudulla että kaupungeissa. Järjestöllä on valmiit rakenteet ja tarvittava osaaminen nuorten työllistämiseen, työelämätaitojen kouluttamiseen sekä mahdollisuus huolehtia erityisesti haja-asutusalueen nuorista. Vuosittain 4H-yhdistykset työllistävät yli 8 000 nuorta työelämävalmennustoitinnassaan.

Esityksessä momentille 30.10.55 (Valtionapu 4H-toimintaan) ehdotetaan määrärahojen tason alentamista kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna. Edellä esitettyyn viitaten valiokunta pitää tärkeänä, että 4H-toimintaan osoitetaan riittävä määräraha.

Eduskunta on edellyttänyt (HE 116/2008 vp — EV 20/2008 vp), että hallitus ottaa huomioon eduskunnan pysyväisluonteisiksi tarkoittamat määrärahalisäykset ja vakiinnuttaa ne sellaiselle tasolle, ettei eduskunnan tarvitse korjata tilannetta vuosittain talousarvioesityksen käsittelyn yhteydessä.

Riistavahingot

Riistavahinkolain (105/2009) 9 §:n 2 momentin mukaan riistaeläinten (mm. suurpedot) aiheuttamien vahinkojen korvaaminen on mahdollista vain valtion talousarvion asettamissa rajoissa. Valiokunta korostaa sitä, että korvausten keskeyttämättömän maksamisen turvaamiseksi tulee tähän tarkoitukseen varata määräraha, jonka voidaan arvioida kattavan jatkuvasti kasvussa olevat vahingot. Suurpetovahinkojen vähentä-

miseksi tarvitaan toimivaa ja tuloksellista petoeläinkantojen sääntelyä. Valiokunta pitää myös tärkeänä korvausten ripeää maksamista vahingon kärsijöille.

Porotalous

Porotaloudella on merkittävä rooli pohjoisen harvaanasutun maaseudun elinkeinona. Porotalous luo toimeentulomahdollisuuksia, se on merkittävä imagollinen sidostoimiala matkailulle ja sillä on myös huomattava kulttuurinen merkitys. Petovahinkojen nopea kasvu on kuitenkin monin paikoin heikentänyt porotalouden kannattavuutta merkittävästi. Valiokunta pitää tärkeänä, että porotalouden edistämiseen varataan riittävä määräraha. Tässäkin yhteydessä valiokunta

korostaa suurpetoeläinkantoihin kohdistuvan toimivan ja tuloksellisen sääntelyn merkitystä.

Teollisen maankäytön lisääntymisen myötä eri tahojen intressien yhteensovittamisen tarpeet ovat koko poronhoitoalueella kasvaneet hyvin lyhyessä ajassa. Neuvonnan tarve ja kysyntä ovat poroelinkeinossa kasvaneet merkittävästi. Valiokunta pitääkin tärkeänä, että paliskuntain yhdistykselle osoitetaan riittävä määräraha.

Lausunto

Lausuntonaan maa- ja metsätalousvaliokunta esittää,

että valtiovarainvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Jari Leppä /kesk
vpj. Lauri Heikkilä /ps
jäs. Heikki Autto /kok
Thomas Blomqvist /r
Markku Eestilä /kok
Satu Haapanen /vihr
Lasse Hautala /kesk
Reijo Hongisto /ps

Anne Kalmari /kesk
Timo V. Korhonen /kesk
Pirkko Mattila /ps
Kari Rajamäki /sd
Arto Satonen /kok
Tytti Tuppurainen /sd
vjäs. Lasse Männistö /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius.

ERIÄVÄ MIELIPIDE

Perustelut

Hallitus on puhunut vuolaasti siitä, miten se turvaa ja ylläpitää elinvoimaisen maaseudun sekä sen asukkaiden hyvän toimeentulon ja elämisen mahdollisuudet. Teot ovat olleet kuitenkin käytännössä hyvin vaatimattomia. Toisin kuin hallitus me perussuomalaiset haluamme taata maamme asukkaille kohtuullisen toimeentulon sekä elämisen mahdollisuudet koko maassa ja kaikissa eteen tulevissa elämän tilanteissa. Samaten me haluamme puolustaa suomalaista maaseutua nyt ja tulevaisuudessa. Tästä syystä emme olisi hallituksen tavoin tiukentaneet emmekä heikentäneet maatalouden luopumistukien ehtoja, koska tämä muiden muassa lisää tilojen alasajoja sekä tuottaa työttömyyttä maaseudulla. On myös selvää, että tällaiset hallituksen harjoittamat toimenpiteet autioittavat entisestään Suomen maaseutua, koska viljelijät käytännössä pakotetaan muuttamaan pois kotiseuduiltaan hallituksen keskittämispolitiikan seurauksena. Perussuomalaiset tekevät kaikkensa, jotta tällainen kehitys saadaan maassamme pysäytettyä. Samaten kannatamme Suomessa GMO-vapautta, sillä uskomme vakaasti sen olevan meille hyvä vientivaltti vielä tulevaisuudessa. Näin ollen me perussuomalaiset emme myöskään hyväksy GMO-tuotteiden tuontia, jalostusta tai käyttöä maassamme. Tämän johdosta haluammekin tukea kotimaista puhdasta valkuaisrehutuotantoa sekä sitä tukevaa tutkimustoimintaa nykyistä enemmän.

Suomi, suomalaisuus sekä metsä — nämä ovat sanoja jotka kiinteästi myös liitetään maahanamme. Tästä johtuen on myös luonnollista, että petopolitiikasta puhutaan melko runsaasti niin julkisuudessa kuin muutoinkin maassamme. Yhtäältä tässä keskustelussa ovat olleet vastakkain ne tahot, jotka haluavat suojella petoja. Toisaalta vaakakupin toisella puolella ovat olleet ne tahot, jotka haluavat riittävästi esimerkiksi kaatolupia, jotta voisivat poistaa pihapiiristään häiritsevästi käyttäytyvät petoeläimet. Osassa Suo-

mea tämä on todellisuutta, ja siihen on suhtauduttava vakavasti. Perussuomalaiset kannattavat riittäviä kaatolupia sektorilla. Ei myöskään voi olla niin, että Pohjois-Suomessa poroelinkeinonharjoittajille aiheutuu isoja tappioita sen johdosta, että esimerkiksi sudet tai ahmat ovat tappaneet tai raadelleet poroja. Tämän johdosta me perussuomalaiset haluamme, että petovahinkokorvauksiin panostetaan myös nykyistä enemmän.

Toiseksi valiokuntaryhmämme näkee, että hallitus ei riittävässä määrin huomioi metsätaloutta — metsäsektoria ja sen mahdollisuuksia maassamme. Perussuomalaisten mielestä metsäsektori on ala, jolla on paljon mahdollisuuksia menestymiseen. Esimerkiksi kotimaisen turpeen ja puunkäytön lisääminen sekä sen käyttö eri tarkoituksiin tulee huomioida voimallisemmin. Puurakentaminen sisältää myös perussuomalaisten mielestä mittaamattomat mahdollisuudet kokonaisuudessaan. Tällä on myös työpaikkoja lisäävä vaikutus.

Kolmanneksi, jotta kaikki metsäsektorilla oleva potentiaali saataisiin jatkossa hyödynnettyä, on myös talousmetsien elinvoimaisuus turvattava. Tämän johdosta sektoriin on panostettava entistä enemmän. Perussuomalaisten mielestä tämä tapahtuu parhaiten juuri tukemalla taimikonhoitoa, nuoren puuston harvennusta sekä pystypuiden karsintaa. Myöskään metsäteiden rakentamista metsätalouden yms. tarpeisiin ei tule unohtaa. Tehokas ja järkevä metsänhoito luo jatkossa taloudellista kestävyyttä ja turvaa sekä mahdollistaa metsäteollisuuden kehittämisen ja säilymisen maassamme.

Lopuksi valiokuntaryhmämme haluaa kiinnittää huomiota myös tulvansuojelusektoriin. Me perussuomalaiset olemme hyvin huolestuneina seuranneet alan viimeaikaista kehitystä, jossa todellinen vaaramomentti on kehittymässä. Alan lainsäädäntö on nimittäin nyt menossa voimallisesti siihen suuntaan, että kansalaiset ollaan hädän hetkellä (ml. tulvat/satovahingot) jättämäs-

sä ilman valtiovallan tukitoimia sekä korvauksia. Tällaista kehitystä me perussuomalaiset emme voi olla tukemassa. Tämän johdosta esitämme tulvansuojelun parantamiseen ja sen tason nostamiseen huomattavaa lisäpanostusta nykyiseen hallituksen esitykseen verrattuna.

Mielipide

Edellä olevan perusteella katsomme,

että valtiovarainvaliokunnan tulisi ottaa päätöstä tehdessään huomioon edellä esitetyt näkökohdat, joiden nojalla vaadimme kyseessä olevien määrärahojen lisäämistä seuraavasti; koh-

taan 30.20.45 luopumistukiin 29 miljoonaa euroa, kohtaan 30.40.42 petovahinkoihin ja niiden korvaamiseen 4 miljoonaa euroa sekä kohtaan 30.20.01 kotimaisen valkuaisrehutuotannon tukemiseen 10 miljoonaa euroa. Lisäksi esitämme lisäyksiä myös seuraaviin kohtiin: 30.60.44 tuki puuntuotannon kestävyyden turvaamiseksi (Kemera) 8,5 miljoonaa euroa sekä kohtaan 30.60.47 kotimaisen pienpuunenergian tukemiseen 20 miljoonaa euroa kuin myös kohtaan (30.50.31) 15 miljoonaa euroa tulvansuojelun parantamisen tasoon ja ennaltaehkäisyyn.

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 2013

Lauri Heikkilä /ps
Pirkko Mattila /ps
Reijo Hongisto /ps

ERIÄVÄ MIELIPIDE 2

Perustelut

Keskustan valiokuntaryhmä arvioi hallituksen talousarvioesitystä vuodelle 2014 maaseudun vihreän talouden kasvun, biotalouden, työllisyyden ja vaihtotaseen näkökulmasta.

Keskusta ei hyväksy hallituksen linjaa, jonka mukaisesti hallitus kohdistaa maaseudun väestölle, viljelijöille ja metsänomistajille valtiontalouden vyönkiristykset moninkertaisina. Hallitus on kurittanut alkutuotannon kannattavuutta kaikissa tekemissään talousratkaisuisa: ensimmäisessä kehysratkaisussaan, valtion talousarviossa vuodelle 2012, "raamitupo"-ratkaisussaan, valtion talousarviossa vuodelle 2013, valtiontalouden kehyksissä vuosille 2013—2016 sekä talousarvioesityksessään vuodelle 2014. Kaikkiin suomalaisiin kohdistuvien leikkausten, veron- ja maksujenkorotusten lisäksi hallitus kohdistaa jälleen suoria leikkauksia maa- ja metsätaloustuottajille.

Talousarvioesityksessä vuodelle 2014 esitetyt leikkaukset ovat ristiriidassa hallituksen ohjelman kanssa. Esitykseen sisältyvät leikkaukset vaarantavat sekä suomalaisen ruoan tuotannon kannattavuuden, Suomen huoltovarmuuden ylläpitämisen, että sitoumukset uusiutuvan energian lisäämiseen.

Hallitusohjelmassa on sitouduttu esimerkiksi eduskunnan hyväksymän Suomen kansallisen ruokastrategian toteuttamiseen, tavoitteena on kaksinkertaistaa Suomen elintarviketalouden arvo vuoteen 2030 mennessä. Tästä huolimatta hallitus oleellisesti heikentää kotimaisen ruoantuotannon edellytyksiä kohdistamalla maatalouteen merkittävät leikkaukset ja kustannusten korotukset. Alkutuotannon kannattavuutta heikentävien suorien leikkausten lisäksi talousarvioesitys sisältää useita toimenpiteitä, jotka tulevat oleellisesti kasvattamaan viljelijöiden ja metsänomistajien kustannus- ja verotaakkaa. Kotimaisiin, uusiutuviin raaka-aineisiin perustuvan biotalouden edellytyksiä pitää vahvistaa leikkausten sijaan. Kotimaisen ruoan, puutuotteiden

ja uusiutuvan energian, biotalouden vihreällä kasvulla vahvistetaan kansantaloutta, työllisyyttä ja vaihtotasetta ja osaltaan turvataan näin myös valtiontaloudelle elintärkeän Suomen AAA-luottoluokituksen säilymistä.

Maa- ja metsätalouden talousarvioesityksessä ei ole otettu huomioon EU:n maatalouspolitiikan rahoituksen ja sisällön muuttumista. Erityisesti maatalouden tukimäärärahojen alentaminen on nyt erittäin lyhytnäköistä, se on myös hallitusohjelmassa asetettujen tavoitteiden vastaista. Hallitusohjelmassa todetaan, että maatalouden tukijärjestelmän kokonaisuus arvioidaan, kun päätökset EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksesta ovat tiedossa. Keskustan valiokuntaryhmä vaatii maatalouden tukimomenttien määrärahojen pitämistä vähintään ennallaan siihen saakka, kun lopulliset ratkaisut CAP- ja kansallisten tukien sisällöstä ja rahoituksesta ovat tiedossa. Keskustan valiokuntaryhmä on huolissaan siitä, että esityksessä ei myöskään huomioida sitä, että EU:n Suomen maatalouteen kohdentama rahoitus tulee vähenemään maatalouspolitiikan uudistuksen myötä.

Talousarvioesityksen kansallisten tukien leikkaus ei ole perusteltu. Tämä tukileikkaus myös vaarantaa mahdollisuudet hyvään neuvottelutulokseen Suomen neuvotellessa komission kanssa Etelä-Suomen kansallisen tuen jatkamisen kestosta, muodosta ja tukitasoista. Hallituksen toimilla vaarannetaan sekä kansallisten tukien jatko että pysyvän 142-tuen tukitasojen säilyminen nykyisellään.

Keskustan valiokuntaryhmä ei hyväksy maatalousyrittäjien luopumistukeen esitettyjä heikennyksiä ja leikkauksia. Suomessa tapahtuu tarpeeseen nähden liian vähän sukupolvenvaihdoksia vuosittain. Hallitus ei ole huomionnut, että luopumistukijärjestelmän avulla turvataan ensisijaisesti maatalouselinkeinon jatkumista sekä maatalouden rakenteen parantumista ja sitä kautta kotimaista elintarviketuotantoa.

Maatalouden kehittämisrahaston pääomittamisen keskeyttäminen tarkoittaa pidemmällä aikajänteellä joko rahaston toimialan avustuksista luopumista tai velanottoa tulevaisuuden varoista. Makera-varojen väheneminen vaarantaa myös mahdollisuudet muuttaa rakennetukia niin, että myös nykykriteerejä pienemmät maatilat pääsisivät tukien piiriin. Keskustan valiokuntaryhmä ei hyväksy hallituksen nykyistä linjausta, jossa hallitus pidättäytyy Makeran pääomittamisesta eikä kerro, mitä hallitusohjelman kirjaus Makeran jatkon arvioinnista tarkoittaa. Keskustan valiokuntaryhmä vaatii, että hallitus kertoo suunnitelmansa Makeran toimialaan kuuluvien toimintojen jatkosta viipymättä.

Sitoumusten ja tekojen räikeä ristiriita näkyy myös hallituksen tavoitteessa uusiutuvan energian osuuden nostamisesta 38 prosenttiin ja energiatuotannon monipuolistamisesta. Pienpuuenergian tukijärjestelmän toteutumattomuuden vuoksi keskustan valiokuntaryhmä vaatii pienpuuenergiatuen varojen siirtämistä käytettäväksi kokonaisuudessaan KEMERA-järjestelmän kautta.

Keskustan valiokuntaryhmä korostaa, että kansantaloudellinen etumme vaatii KEMERAn rahoituksen turvaamista, jotta tulevinakin vuosikymmeninä markkinoille tulevan raaka-ainetarjonnan määrä ja laatu saavuttavat tarvittavan tason.

Maa- ja metsätalouteen kohdistetuilla leikkauksilla ei ole kansantaloudellisia perusteita. Sektorin työvaltaisesta luonteesta johtuen sekä määrärahojen lisäysten että leikkausten vaikutukset aluetalouteen ovat moninkertaiset valtion käyttämiin määrärahoihin nähden. Esimerkiksi valtion rahoitusosuus tuettavissa metsätaloustöissä on vain noin 25 prosenttia. Näin yhden tukieuron työllistävä vaikutus nelinkertaistuu metsänomistajien omarahoituksen myötä. Keskustan valiokuntaryhmä haluaa kiinnittää erityistä huomiota siihen, että valtion saamat suorat ja välilliset verotulot Kemera-tuella tehtävistä toimenpiteistä ovat erittäin merkittävät ja usein

jopa ylittävät Kemera-tuen kansallisen kokonaistason. Suunnitelmallisten metsäparannustöiden varojen myöntövaltuus ei saa olla esteenä varattujen määrärahojen tehokkaalle käytölle.

Keskustan valiokuntaryhmä vaatii hallitukselta pikaisia toimenpiteitä ruoan alkuperämerkintöjen parantamiseksi. Alkuperämerkintöjen selkeys vahvistaisi kuluttajien oikeusturvaa ja helpottaisi kotimaisia elintarvikkeita haluavien kuluttajien valintoja. Kasvanut kiinnostus ruoan alkuperästä yhdessä selkeiden alkuperämerkintöjen kanssa lisäisi elintarvikeketjun läpinäkyvyyttä sekä elintarvikemarkkinoiden oikeudenmukaisuutta. Parantuneet tiedot elintarvikeketjun toiminnasta mahdollistaisivat oikeudenmukaisemman tulonjaon ketjun sisällä, tämä vahvistaisi viljelijöiden mahdollisuuksia saada tuotteistaan nykyistä oikeudenmukaisemmat ja kannattavammat tuottajahinnat.

Keskustan valiokuntaryhmä korostaa, että alkuperämerkintöjen parantamisesta ei koidu valtiolle merkittäviä kustannuksia, sen sijaan merkintöjen parantamisella ja tuottajien aseman vahvistamisella on valtiontaloutta vahvistava vaikutus.

Valiokunta painottaa lausunnossaan aivan oikein luonnontuotteiden hyödyntämisen edistämistä ja siihen liittyvän rahoituksen turvaamista. Keskustan valiokuntaryhmä toteaa, että keskeisimmän alan toimijan Arktiset Aromit ry:n riittävä rahoitus on turvattava.

Keskustan valiokuntaryhmä edellyttää, että hallinnon toimintatapoja uudistetaan lähtökohtana viljelijöihin kohdistuvan hallintotaakan keventäminen ja että tukimaksatusten viivytyksetön toiminta turvataan. Esimerkiksi Tiken määräraha- ja henkilöstöleikkauksilla ei saa vaarantaa toimeenpanoa.

Keskustan valiokuntaryhmä vaatii, että hallitus muuttaa linjaansa ja alkaa noudattaa eduskunnan yksimielistä päätöstä maaseutuvaikutusten arvioinnin suorittamisesta kaikkien maaseutuun kohdistuvien merkittävien toimenpiteiden tai päätösten yhteydessä.

Mielipide

Edellä olevan perusteella katsomme,

että valtiovarainvaliokunnan tulisi ottaa mietinnössään huomioon eriävässä mielipiteessä esitetyt näkökohdat, joiden perusteella hallitus on oleellisesti

heikentämässä kannattavan maa- ja metsätalouden toimintaedellytyksiä ja joiden perusteella on todettavissa, etteivät maa- ja metsätalouden pääluokalle ehdotetut määrärahat vuodelle 2014 mahdollista hallitusohjelman toteuttamista.

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 2013

Lasse Hautala /kesk
Anne Kalmari /kesk

Timo V. Korhonen /kesk
Jari Leppä /kesk